

(Соунглер)

ПЕШТА.

Недеља

27. Фебруаріа. 1844

Год. III.

СОНЕТТО.

Драга.

Да самъ вѣтаръ што горицомъ веє,
И у долинъ што но люлька цвеће;
Одлетила б' там' гдј с' срце смее,
Гдј ме жалость сустигнути неће.

Ил' брегове да знамъ ваљат' на се,
Сурвала б' се на высоке стѣне,
Отисла бы с' међ морске таласе —
Да с' претворимъ у нѣгове пѣне.

Ал'! кад' смртной то могуће ніе,
Но у саами морамъ тубит' вѣкъ
Питаюћи чувство жалостніе

И у смрти сматраюћи лѣкъ;
Зато вѣтаръ нек' се горомъ диже,
Я у любви идемъ смрти ближе.

Ѣ. М. Деспотович.

ВЕЛИКОДУШЕ ДЕВОЙКЕ.

У Хійни између утврђены закона членъ єданъ овако гласи: — „Ономъ кои се показаје неверанъ спрама народне Кассе, да се руке одсѣку.“ — Мандаринъ. єданъ одъ већи званичника, дознасе да је нѣку сумму новаца на страну склоніо: зато му гореречену казњь пресуде —

Неизброеный Народъ већ се био скупіо да грозну Мандарина судбину види, коя ће-

се у присутствію Цара извершивати. Кадъ алъ у єданъ ма предъ Царскимъ Орономъ — између тогъ времена — красно єдно дѣвойче, пуно нѣжности, кое се єдва крозъ силный народъ провукло. увиди се, гдј кле че и овако говорити почне:

„Не таимъ Великоможни! да ніе несретній отацъ мой, пресуђену му казнь заслужіо, да му се, законма слѣдуји, руке одсѣни мораю. Ево ій дакле!“ пруживши свое, „ове су несретногъ отца могъ. Будући, да ове за обдржанѣ цѣле Фаміліе ни су, то ій своевольно и драговольно подлежности дамъ, само да бы сачувати могла оне, кое нашегъ деду, једнокрвце (браћу и сестре), и све настъ у кући обдержаваю. Сеци дакле ове целату! а родитеља могъ поштеди.“

Ове любке, нѣжне и пуне отважности дѣвойчата речи Цару се, кои ій је са великимъ удивленіемъ слушао, яко, и тако срдца косну; да онай часъ за любовъ добре дѣвице осуђеномъ нѣномъ отцу руке поклони-

Млад—иња.

ВАРШАВСКІЙ РЕМЕНАРЪ.

(Изъ Польскага.)

Пріе педесетъ отъ прилике година живіо је у Варшави, у Фретовой улицы, пощенъ Ременаръ съ многобройномъ породицомъ, коју онъ поредъ свега свогъ настојаваня не бијаше у станю ранити. Будући да је мало имао знанаца, мало је имао и



посла; а у оно врѣме была є у осиромашеной ратовима опустошеной земли неизмѣрна склона. Услѣдъ тога владала є у кући ременаровѣ превелика неволя. Нѣколько дѣце непрестанце хлѣба молеће, жена отъ прекомѣрногъ напрезаня и оскудости у тежкой болести уздышућа, дѣдъ, да дѣцы бреме олакша, смерть на се призываюћи; то вамъ є быво изгледъ исте куће. Несcretный Ременаръ, неимаюћи надежде, да ће бѣди овой толики любљены особа доскочили моћи, и задуживши се понешто кодъ съда, те будући садъ отъ иби гонѣнъ, падне у забуну, изгуби сву совѣсть и одлучисе докончати свое бѣдно житѣ. Зато побѣгне изъ куће и стане по Варшавскимъ улицама блудити. Кодъ церкве св. Креста удари му наеданпутъ весело кликованѣ у уши. Болна су у забунѣногъ знаменя туђе радости. Ременаръ чудећи се да има јоштићи модји на свѣту, кои се радую, упыта сердито мимо нѣга идуће за узрокъ овога веселя. „Дали незнадешъ — отговори му нѣколько гласова — да нашъ Войвода башъ садъ у Варшаву улази? Ево га овдѣ яше!“ — „Нашъ Войвода, нашъ Войвода,“ вопіяху тысућа гласова. „Живіо, живіо!“ свуда се орило. Отъ ягмећи се модји стиснѣнъ Ременаръ стане и помысли у себи: „Добро, хоћу га јошти сданпутъ погледати!“ и берзо затимъ опази усрѣдъ војника и граждана Надежду народа, Войводу у ондашнѣмъ рату. Яшio є на дичномъ коню, одѣло му бијаше селянско, прста капа покривала му є главу; но племенитый струкъ нѣговъ издаваше га за великогъ мужа, оружје и оштаръ погледъ свѣдочили су да є правый юнакъ, а нѣжно осмишванѣ нѣгово ясно и разговетно изражавало є доброту нѣговогъ сердца. Убогій Ременаръ подигне очи, и случисе да су се десиле съ очима юнака. Погледъ овога тако га є проникнуо, да є у себи подпуну промѣну осѣтіо; бреме, кое му є душу тиштало изчезне, пакъ му уста нехотице восклику: „живіо Косціушко!“ *)

Минула су додуше она времена, кадъ є Богъ самъ са своимъ створеньма говорио, и свое любимце у неповольнымъ догађајима непосредствено чувао: а сада намъ доброту и милосердје нѣгово навѣшњу люди пуни дародаяња, и чини се као да управъ ови образъ нѣговъ на земљи представљаю. Иако є быво јданъ између ових изабраны Князъ Адамъ Чарторискій, мужъ славанъ и крѣпостанъ: то съ њимъ слободно успоредити можемо нѣговогъ пріателя и правога ученика Тадијо Косціушка. Врѣданъ мужъ, да му име њѣва поредъ найкраснији имена наше пољестнице! Ни јданъ га земљакъ не споминѣ, безъ да се радостю не восхити и народнимъ поносомъ не подичи. Взоръ граждана и војника, предметъ почитованїя Владѣгеля и народа, пословица топлога пріательства, чедности и племените ћуди, имаћаше му име јоште особиту крѣпость кодъ сиромака; оно имъ заиста бијаше лѣкъ љиногъ утѣшенија и помоћи. — Косціушко ќе быво никада имућанъ; но нѣжно и човеческо сердце давало му є остроумје, коимъ є онъ богате на благодарность побуђивао: оно є заиста више путји мѣсто имућности заузело. Па ово чудотворно, остроумно дародаяње, кое є исто тако као и дародаяње Чартинскога истымъ туђинцемъ познато и одъ ини хвалѣно было, гдѣ да га бОль познаду, него у нѣговoj домовини? Добро є знао за то простый народъ, и текъ што є несcretный Ременаръ име овога човеколюбца изустіо, текъ што се съ нѣговимъ погледомъ срѣбо; аль већи му є у серцу забунѣностъ изчезнула, и надежда се породила. Онъ умѣсто да потражи начина, коимъ бы животъ окончао, брзо и поспѣшно кући се поврати. „Отче, жено, дѣцо!“ — вопіаше улазећи у свою кућицу — „Богъ ќе окончати нашу невольну бѣду: Косціушко є у Варшави!“ „Косціушко?“ понавлаху дѣца, рукама плѣскаюћи; срѣбо су већи познавали красно ово име. „Косціушко?“ повторио є старина и сузе радости потеку му низъ лице борама намерщено.

„Тако је, Косціушко,“ рекне живо Ременаръ. „Видио самъ га и онъ ме є погледао яшio є предъ нашомъ војскомъ на Кракову

*) Косціушко ќе је јданъ отъ најславнији и најјачи Польски Войвода.

скомъ друму, и савъ га є народъ радостно поздравляю. Данась га немогу више узнемиривати, ёрбо се већь смркло, — садъ є текъ дошао, пакъ имаде важни послова. Но су тра чимъ сване терча ћу къ нѣму; онъ ће ми заиста помоћи, ёрбо є исто тако подаранъ као и храбаръ.“

„О заиста поћи къ нѣму, сынко мой!“ рече сѣдоглавацъ, — „Коєцушко ље јоштъ никада никому помоћи одрекао. Незна се истина, откуда добыва средства, ёрбо є поштенъ, а богатства нема. Но добротворный Богъ подѣлјое му на срећу и помоћь несретника ову могућност. Захвалимо Богу, што є онъ овдѣ, и будимо добре волѣ.“ Тако су и учинили, и благай санъ затворио имъ є очи са сузами радости натопљене.

(коначъ слѣдуе.)

ПИСМО ВЕЛИКОГЪ ФРИДРІХА.

Графъ Шуленбергъ изъ Ханновера ѿмлю є Великогъ Фрійдріха, да му сына, кои већь две године као Благородникъ служаше, за Чиновника произведе. На ово Фрійдріхъ отговори му овако: „Благородный, любезный Вѣрниче! Я самъ изъ Вашегъ писма отъ 22. Ваше за сына ваније прошеније видјо: но я морамъ Вама казати, да самъ јоштъ отдавна заповѣсть издао, да се ни єданъ Графъ у мою военную службу не примиа; ёръ они тако чине да кадъ єдну или две године у войски служе, онда службу оставе, отиду кући, и само у ветаръ хвалесе. Ако дакле хоће Вашъ синъ у войски да служи, то му никако Графство невреди; нити ће онъ икада у чинъ ступити, ако војничку вѣштину не научи. Я самъ вашъ молостивый Краль.“

— П. С. собственомъ Кралевомъ рукомъ: „Млади Графови, кои ништа неуче, су незналице у свимъ земљама. У слушају, да бы изъ єдногъ Графа на велико удивленіе што годъ было, и да бы онъ свету и свомъ отечеству полезанъ постао, то нека се онъ ништа на свое станѣ и на свое благород-

но рођенѣ не узда, ёрбо то су само гаталице, и увекъ се гледи на нѣгове личне заслуге.“

ШКОЛСКА ВѢСТЬ.

Отъ крал. Верховногъ Школа наши Надзирателства дае се на знанѣ: да ћедусе неколико Учителскихъ сербскихъ Штација око Будима и Мохача у Будимскомъ Диштрікту по оконченију первогъ полгодишнегъ испита испунити. Сви дакле они Учителни, и совершили Препарати, кои се садъ безъ ухлебіја находе, имају се найдуже до 21-гъ Месеца Марта (по римској.) л. т. съ нуждными прошенијама (коима се свидѣтелства школска у припису приключи, и то, кое језике говори и ели оженїње изјаснити мора) кодъ верховногъ Школа наши Надзирателства прїавити. —

ВѢСТИ.

Изъ Срема. Найновије и найжалије крвно дѣло, у свету недјело 30. Јануаріја на троји Јерарха, случило се у селу Петровцы, Диштрікта Румскогъ, у дому мѣстногъ Священика, на слѣдуюћи начинъ: Кадъ є ујутру звено Благочестиве на собраније у домъ молитвенный позвало, да са сокрушенъмъ сердциемъ и смиренъмъ духомъ Творцу своеју топлу молитву отدادу, по оному: „Заутра услыши гласъ мој Царю мој и Боже мој!“ Онда су два отпадника изъ засѣде као крвници гледали, кадъ ће Священикъ у цркву отићи, за лагкше подло, гнусно и безчеловѣчно свирѣпо свое намѣреніе у дѣјство привести моћи; кое имъ заиста по желану, но можда спрама главе, сретно испадне. — И тако кадъ Священикъ у цркву отиде, сама куварица истогъ Священика кодъ куће остане (будући є пре неколико година по несрѣћи удовѣ остало) ко који овіј крвници дођу новце нѣногъ Господина искати: но она изговарајуће да за нѣгове новце незна где су, отъ истихъ несретника, невина заклана, и на средъ собе по земљи пружена, мртва остављена буде! ! ! — Священикъ пакъ совершивши ютреню кући доће, где є пре єдногъ часа живу оставио куварицу; но садъ ју сву у крви увалију застане. И ово се безчеловѣчие у свануће или тако рећи башъ даню и у средъ села догодило! да шта се на пустари случити може? Чудна и пре-

чудна стварь, да таковы людій или болѣ речи немо-
жно. Благочестію налази се, кои, кадъ имъ се Совѣр-
нинцы Богу кланяю и благоговѣно молитву отдаваючи
му служе, то они онда діаволу и лукавомъ сатани ра-
ботаю — — Двоица су отма ухваћени, и будући да
в цѣла поверхность земљѣ снегомъ покривена была:
то стоне осведоче, да су иста двоица то быти мора-
ла: јербо једанъ є био у чизма, и то в ковачъ изъ се-
ла, а другій у опанцы, и тай в Нафѣ нѣкій Максимъ,
кои в пре 15. дана изъ Вуковарске (Вармеїске) тав-
нице пуштено, кући повратио се, но то му вије била
первина. Ковачева в чизма била подкована са 10. нао-
коло, и једнимъ на среди малымъ ексерчиономъ, исто
тако и у снегу быти видилосе: а присвемъ томъ дужи-
на и ширина чизме, са стопомъ у снегу сравнина, ни
найманѣ намъ о ствари сумњаги не дозволява. — Зло-
дѣи ни су више, него 150. фор. шайна однели, а ду-
шу једну, п по подобију Божјој создану, найнепоптені-
нимъ начиномъ живота су лишили!!! — Засадъ су кодъ
насъ у Румы затворени; а шта ће после съ нима
слѣдовати, явити Вамъ нећу пропустити.

(сообщіо М. Р.)

Пешта, 25. Фебруаріа. Данасъ є мостъ на Ду-
наву међу Пештомъ и Будимомъ после полдне около
петъ сатиј намештенъ, и народъ є одма преко иѣга
почео врвти. — Паробрди 21. овогъ месеца почеше
и у горњи и у дољни предѣль пловити; тако є до-
ле већи отпловио херкулесъ, а скоро ће ду и други.
Воздухъ є прилично хладанъ; но снега се јошть по ма-
ло на брегови налази.

ВѢДОМОТВОРЕНІЕ

да се слѣдуюће Школске наше књиге по долеизло-
женой у шайну цѣни у Пешти при Славной Народне
наше Фонде школске управљаюћој Депутацији добити
могу; зато; ако бы кои отъ Г. Г. П. Т. окружны и
штабни Директора, Учителя, или кое Почитаемо Об-

щество наше, у овима књигама потребу имали, то
нека се изволе на вышеречену Депутацију, а по слу-
чаю пакъ, хотећи ихъ на вересију имати, само преко
окружне Г. Г. Директора обратити, и тако ће послуж-
жени быти; отъ коихъ су:

1. Псалтыръ Сербски 3 фор. 18 кр. — 2. Руко-
водство Честности, Серб, 1 фор. 24 кр. — 3. Руково-
дство Честности, Валах. 1 фор. 24 кр. — 4. Срица-
телне Адицие Серб. и Валах. велике 1 фор. — 5 Адици-
е Серб. мале 7. кр. — 6. Собрание Молитвъ. Серб.
11 кр. — 7 Собрание Молитвъ, Валах. 12 кр. — 8.
Бібліическое Павѣсти, Серб. 17 кр. — 9. Краснописанія
Сербска 16 кр. — 10. Краснописанія Валахійска 15.
кр. — 11. Арітметика Серб. 34 кр. — 12. Руководство
къ Правочтенію Серб. 23. кр. — 13. Правила Школ-
ска, Серб. 14 кр. — 14. Правила Школска, Валах 13
кр. — 15. Катихісісъ малый, Серб 24 кр. — 16.
Священная Исторіа ради мале дѣчице Серб. 14 кр. —
17. Наставление о воздѣланію дудова 10 кр.

ТРГОВАЧКЕ ВѢСТИ.

Пешта, 35 Фебруаріа т. л. было є на овде-
шњој піацѣ Свињскогъ меса са стране донешеногъ до
30 кола, и продавала се са сланиномъ фунта по 17.
до 20 кр., а безъ сланине по 14 до 17 кр.; масти є
была фунта по 26 кр., шунке на дыму сушене по 27.
кр. а сирове по 18. кр., путера по 36 кр. 100 Карап-
себешки пужева по 25 до 30 грошика.; рыбе и овда-
шић и са стране донешене много є было, и цѣна юї
є повелника; јерб крупнѣ мртве фунта продавала се по
15 до 24 кр., а Живе шаранске по 24 до 30 кр., шту-
че по 20 до 30 кр., а сомове по 30 до 36. кр. у
шайну.

Станѣ Дунава у Пешти.

8. марта п. р. 9'. 9." 9./// | 9. марта 10' 4." 0."

О ГЛАСИТЕЛЬ.

Овы дана изишао є првый путь на светъ Образъ Княза одъ Србіе
Александра Карадорђевића, літографіранъ одъ Јоанна Ісајловића
на великомъ формату, и добити се може кодъ Г. Грыма на роглю одъ М.
Дороћеа улице, и кодъ Г. Вагнера, на Сервітенъ плацу у Образопродав-
ницама.

Скоротечка излази у седмици 2 путь, Четверкомъ и Недельомъ; цена му є како за овдашић тако и за стра-
ве Предчисленике за поль године 4 фор. у сребру. Предчислитисе може на свакој ц. кр. Пошти, и у Пешти
кодъ Издавателя, у Бедемской улицы (Bastei Gasse № 349.)

Издаватель Димитрій Јовановићъ.

У ПЕШТИ словома Баймоловымъ.